

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **A. K.**, zast. JUDr. Janem Havlíčkem, Ph.D., advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 110/64, Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2017, č. j. OAM-479/ZA-ZA11-ZA17-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2019, č. j. 32 Az 16/2017 - 159,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), výše uvedeným rozhodnutím rozhodlo, že žalobcem podaná čtvrtá žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavilo podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

[2] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) nejprve rozsudkem ze dne 28. 3. 2019, č. j. 32 Az 16/2017 - 111, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť žalobce během soudního řízení předložil nový důkaz v podobě příkazu k zatčení vydaného 5. Trestním soudem závažných trestných činů v Istanbulu dne 11. 10. 2012, v němž byl žalobce obviněn z trestných činů napomáhání ilegální teroristické organizaci, účasti na demonstraci za demokracii na náměstí Taksim, propagace teroristické organizace a vyvěšování plakátů a kladení odporu bezpečnostním silám. Dále předložil doprovodný dopis k příkazu k zatčení a dopis adresovaný Krajskému ředitelství bezpečnosti v Istanbulu. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) rozsudkem ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019 - 24, tento prvý rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Zkritizoval nedostatečné zdůvodnění prolomení obecného principu vyjádřeného v § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pouze s obecným odkazem na čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a stejně obecným odkazem na aplikaci principu *non-refoulement*. Uložil krajskému soudu, aby prolomení zásady, že při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, lépe odůvodnil a posoudil, zda je namístě rozhodnutí žalovaného zrušit.

[3] Krajský soud následně vydal nový rozsudek ze dne 20. 12. 2019, jímž žalobu zamítl. Setrval na názoru, že žalovaný posoudil nesprávně žalobcovu čtvrtou žádost o mezinárodní ochranu podle ustanovení zákona o azylu řešícího rozhodnutí o opakované žádosti, tedy o druhé žádosti, nikoliv podle § 11a odst. 3 zákona o azylu, řešící rozhodnutí o dalších opakovaných (tedy třetí a dalších) žádostech. Toto pochybení však bylo čistě formální povahy, neboť další opakovaná žádost o mezinárodní ochranu byla sice vypořádána jako žádost opakovaná, nicméně pro odůvodnění obou těchto rozhodnutí jsou stanovena shodná pravidla a jsou v nich posuzovány tytéž otázky. Krajský soud proto neshledal, že by bylo nutné rozhodnutí žalovaného rušit z tohoto důvodu. Důkazy předložené žalobcem až v soudním řízení obsahují nové skutečnosti, které nebyly bez jeho zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Soud uvěřil žalobci, že nebylo možné opatřit si dané listiny již dříve. Zároveň však konstatoval, že není třeba prolomit zásadu vyjádřenou v § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť v daném případě existují dostatečné záruky pro to, že tyto nové skutečnosti žalovaný dodatečně posoudí v novém správním řízení. Žalobci totiž nic nebrání v tom, aby neprodleně po obdržení rozsudku učinil např. u příslušného útvaru cizinecké policie či v přijímacím středisku prohlášení o mezinárodní ochraně. Žalovaný bude povinen umožnit mu podání této nové žádosti o mezinárodní ochranu a posoudit ji jako přípustnou minimálně v rozsahu těchto nových tvrzení. Půjde opět o opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, ovšem podloženou novou skutečností, takže bude na žalovaném, aby ji tentokrát posoudil jako přípustnou. Z listin, které žalobce před krajským soudem předložil, je zřejmé, že je v Turecku stíhán pro vícero trestných činů. Žalovaný bude tedy povinen velmi pečlivě a na základě co možná nejaktuálnějších informací o zemi původu posoudit, zda je tu reálně nebezpečí, že by byl v Turecku po svém pravděpodobném zatčení, během trestního procesu i po té, co by byl odsouzen, vystaven ohrožení života nebo mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a navrhl, aby byl zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Je přesvědčen, že byly dány důvody pro prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. a že krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Možnost podání další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposkytuje dostatečnou záruku pro respektování principu *non-refoulement*, neboť s další opakovanou žádostí není automaticky spojeno právo cizince setrvat na území ČR. Žalovaný zjevně nemá zájem na tom, aby byla stěžovatelova žádost o mezinárodní ochranu meritorně projednána, jinak by k tomu rovnou přistoupil a nepodával kasační stížnost proti prvému rozsudku krajského soudu. Obává se tedy, že by jeho nová žádost nemusela být posouzena jako přípustná. Z článku 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod i z čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ovšem plyne, že aby řízení představovalo dostatečnou garanci principu *non-refoulement*, mělo by se jednat o řízení, které je ukončeno rozhodnutím podléhajícím možnému soudnímu přezkoumání dříve, než dojde k nucenému navrácení osoby do země původu. V tomto novém řízení zároveň žalovaný nebude vázán právním názorem vysloveným krajským soudem v nynějším zamítavém rozsudku. Požádal také o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že NSS se již dostatečně zřetelně vyslovil k postupu žalovaného při posuzování opakovaných a dalších opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Krajský soud následně shledal dostatečné záruky, že skutečnosti nastalé až po vydání rozhodnutí žalovaného budou zohledněny v novém řízení o nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Navrhl, aby byla kasační stížnost odmítnuta či zamítnuta.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Protože se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, zabýval se NSS v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu citovaného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Rozhodnou právní otázkou je, zda měl krajský soud v reakci na nové důkazy předložené mu stěžovatelem po vydání rozhodnutí žalovaného jeho napadené rozhodnutí zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, v němž by byly tyto nové důkazy zohledněny, nebo zda měl žalobu zamítnout a odkázat stěžovatele na podání nové žádosti o mezinárodní ochranu.

[11] K této otázce se NSS vyjádřil v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131: „Krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přiblížit i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“

[12] V nyní posuzovaném případě krajský soud podrobně odůvodnil, že stěžovateli nic nebrání podat novou žádost o mezinárodní ochranu (k možnosti jejího podání po skončení soudního přezkumu viz např. usnesení NSS ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 - 59). Jeho procesní postavení v řízení o této nové žádosti bude stejné jako by bylo v případě zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení ze strany krajského soudu, neboť i v takovém pokračujícím řízení by šlo podle názoru krajského soudu o řízení o další opakované žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu § 11a odst. 3 zákona o azylu. Brojí-li tedy stěžovatel proti tomu, že řízení o jeho (v pořadí již páté) žádosti o mezinárodní ochranu mu bez dalšího nezakládá oprávnění setrvat na území ČR během řízení, je třeba připomenout, že stejně tak by tomu bylo i v případě pokračování řízení o jeho čtvrté žádosti.

[13] Jediné, v čem bude jeho postavení v řízení o nové žádosti méně výhodné, je skutečnost, že v něm žalovaný nebude striktně vázán právním názorem krajského soudu na povahu nově předložených důkazů vyjádřeným v nyní posuzovaném rozsudku, zatímco v případě zrušení a vrácení k dalšímu řízení by byl vázán ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. To však jistě neznamená, že by žalovaný mohl názory přesvědčivě vyargumentované krajským soudem a judikaturu NSS a Evropského soudu pro lidská práva, na niž odkazoval, zcela ignorovat. Zároveň je to však žalovaný, kdo disponuje odborným aparátem k tomu, aby posoudil pravost a relevanci předložených důkazů a rozhodl o přípustnosti a důvodnosti stěžovatelovy další opakované žádosti o mezinárodní ochranu pohledem co možná nejaktuálnějších informací o situaci v Turecku (bod 75. rozsudku krajského soudu).

[14] Krajský soud tedy postupoval ve svém druhém rozsudku plně v souladu se závazným právním názorem NSS vyjádřeným ve zrušujícím rozsudku ze dne 11. 7. 2019 a s judikaturou tam citovanou. Již v něm NSS připomněl, že důsledkem zásady *non-refoulement* a přímé aplikace procedurální směrnice nemusí být situace, kdy žalovaný posoudí část skutkového stavu a krajský soud následně posoudí na základě nových předložených důkazů komplexně další aspekt skutkového stavu a žalovanému již pouze závazným právním názorem nařídí mezinárodní ochranu poskytnout. Podle rozsudku NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32, platí: „*Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylučení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.*“

[15] Ustálená a jednotná judikatura NSS tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a NSS neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[16] NSS nerozhodoval o žádosti o přiznání odkladného účinku, neboť ve věci samé rozhodl bezprostředně poté, kdy stěžovatel dne 31. 3. 2020 doručením plné moci udělené advokátovi odstranil nedostatek bránící vedení řízení.

IV. Náklady řízení

[17] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu